

bogumili, muslimani, bosna
herzegovina

СВЕТИ ЈОВАН ЗЛАТОУСТИ

Б Е С Е Д А

О крсту, разбојнику, другом
доласку
и о молитви за непријатеље

ekumenizam,
ekumenizam
kalendars

На данашњи дан висио је на крсту
Господ наш Исус Христос и ми тај
дан посветисмо познању да је крст
празник и торжество духовно.

Пре тога, крст беше име
казне а сада је ствар поштовања;
пре беше знак осуде а сада основа
спасења. Јер он нам је безбројна
добра учинио, од заблуде нас
избавио, оне који се у тами налазе
просветио, омражене с Богом
измирио, отуђене присвојио и
удаљене ближим учинио. Он је онај
што заваде руши, што мир одржава
и толика нам премнога блага даје.
Његовим дејством не блудимо више
по горама, јер истинити пут
спознасмо, ван царских одаја не
стојимо, јер врата нађосмо;
ражежених ђаволових стрела се не
бојимо, јер источник видимо. А
нисмо више ни сироти јер Женика
добисмо; вука се не бојимо јер
имамо доброг пастира, који сам о
себи каже: “Ја сам пастир добри”
(Јн. 10, 11). Заклоњени Њиме ни од
ког се не ужасавамо, пошто се у
царској служби налазимо. Па зато и

оно што је написано: “Зато да празнујемо не у квасцу старом, ни у квасцу злоће и неваљалства, него у бесквасним хљебовима искрености и истине” и што је “и Пасха наша Христос, жртова се за нас” (1. Кор. 5, 7-8) празнујемо ми спомен крста, јер где је жртва, тамо је и потирање грехова, тамо измирење с Богом; тамо, и велико празновање.

“Пасха наша Христос, жртова се за нас”.

А где се жртвовао?

На високом крсту.

Нови жртве ове жртвеник, а зато што је и жртва нова и надобична. Јер Христос и жртва и жрец беше, жртва по телу а жрец по духу. Сам се принео и по телу приносим беше. А послушај како је Павле све то означио кад је рекао: “Јер сваки првосвештеник који се узима између људи, поставља се за људе на служење Богу, да приноси и дарове и жртве за гријехе” (Јевр. 5, 1), “зато је потребно да и Овај има нешто да принесе” (Јевр. 8, 3). Ето, ту сам себе приноси! док на другом месту каже: “Тако и Христос једанпут принесе себе на жртву да понесе гријехе многих. А други пут ће се појавити не због гријеха него за спасење оних који га чекају” (Јевр. 9, 28). Видиш ли како је по овоме принесен, а по оном како самога себе приноси. Пасхаташ ли како је Он Сам био и жртва и свештеник, док је крст

представљао жртвеник?

Али, рећи ће ко, зашто ова жртва не беше у цркви, но ван градских окола принесена?

Зато да би се ово пророчанство “и би метнут међу злочинце” (Ис. 12) испунило.

А зашто не под кровом, него се на уздигнутом и откривеном крсту уби?

Да природу ваздуха очисти, зато на високом и непокривеном, једно небом покривеном месту, јер тиме што је на високом месту овца жртвована и ваздух се очистио а очистила се и земља, јер је крв из ребра на њу канула. Зато дакле не под кровом, а не ни у јудејском храму да не би жидови жртву себи присвајали а и ти да не би помишљао да је она за само један народ принесена. Зато, ван окола градских, да схватиш, да је жртва општа и да је за цели свет принесена, да би сазнао говорим, да је ово очишћење свеопште, а не делимично као што раније код Јудеја беше.

Само је Јудејима Бог, а не и другим народима заповедао да жртве и молитве своје на једном једином месту приносе, али ту је тај разлог био што је сва остала земља димом и смрадом свим осталим незнабожачким омраженим жртвама, које приносише, опогањена била, док је нама, пошто је Христос целу васиону очистио,

свако место за молитву погодно. Те с обзиром на то и Павле нам саветује да се свуда и на сваком месту молимо, говрећи: “Хоћу, дакле, да се мужеви моле на сваком мјесту, подижући свете руке без гњева и двоумљења” (1. Тим. 2, 8). Видиш ли дакле да је сав свет очишћен кад на сваком месту чисте руке подизати можемо, јер је сва земља света па и од унутрашње светиње над светињама светија постала, пошто само у унутрашњој светињиовца се бесловесна приносила а овде духовна, и уколико је ова жртва боља, утолико је и само освећење веће, па из тог разлога и крст данас празнујемо.

Хоћеш ли да сазнаш и друго дејство крста?

Он нам је и рај који за пет и више хиљада година затворен беше, на данашњи дан отворио. Јер у овај дан и у овај час Бог је у њега разбојника увео.

Два је изредна дела учинио. Прво, што је рај отворио, а дуго, што је у њега разбојника увео. Дакле данашњим даном нам је предато старо отачаство; данас се у очински нам град повратисмо које је у исти мах васцелом човечанству даровано, јер на данашњи дан су изговорене речи: “Данас ћеш бити са мношћем у рају” (Лк 23, 43). Шта говориш? Распет си и на крсту прикован, а овамо рај обећаваш?

То је тако – одговара он – да

би ти силу моју и на самом крсту увидео. И баш зато, што је жалосни случај био, да не ни ти толико на својство крста гледао колико о сили распетог расуђивао, зато је то чудо на крсту учинио, чиме је посебно и своју силу и моћ показао. Јер није тада, кад је мртве весксавао, нити кад је мору и ветру заповедао и бесове изгонио, него кад су га распињали, прикивали, ругали му се и пљували га, укоревали и подсмевали му се, разбојничково худо срце променио, а отуд се сугуба сила његова увиђа. Јер не само да је сву твар уздржао и камење у распадање довео, него је од камена много неосетљивију душу разбојничкову к себи приволео и почаствовао говорећи: “Данас ћеш бити са мношвом у рају”.

Истина да рај још чуваше херувим, али Овај је Господ и херувимима. Пламено оружје тамо се још налазило, али овај је што и над пламеном и геном па и над животом и смрћу власт има. Никакав цар не би допустио да поред себе разбојника или кога другог, томе подобног, посади па да га на такав начин у град уведе, чиме је Христос и то учинио па улазећи у свештено наше отацтво разбојника је са собом увео. Нити је он тиме обешчистио и ногама разбојничким посрамио рај, но штавише почаст му је учинио пошто рај треба да за велику част

сматра што таквог Господа има, који и разбојника рајске сладости удостојава. Он је и царинике и блуднице у Небеско Царство уводио, но није то чинио да оно обешчисти, но да му и већу важност придода, јављајући да је он такав Небеског Царства Господ, да и блуднице и царинике поправити може да се и они тамношње части и дарова удостоје. И као што се ми оном лекару особито дивимо, који и оне болести лечи, које се неизлечивим сматрају, тако је и праведно да се и Христу дивимо што неизлечиве ране лечи, па чак и цариника и блудницу у такво стање поставња, да и неба достојни постају.

А шта је то учинио, упитаће ко, разбојник учинио, да је и после крста рај придобити могао?

Желиш ли да ти и то за кратко време објасним? Слушај.

Кад се Петар беше одрекао Христа, разбојник га на крсту препознаде. Но не говорим ја ово зато што сам вољан да Петра прекорим (сачувај Боже тога!), но што желим да разбојникову мужаственост предочим. Ученик не могаше претњу маловажне служавке да поднесе, а разбојник иако је властитим очима гледао како се сав народ против Христа подигао, беснео, псовао и поругама га излагао, на све то није гледао нити је на худо стање распетог, које

се очима приказиваше, мотрио, но вере очима све то презирући и подле препреке исмејавајући познао је Господа небеса и припаднувши му, проговорио је: “Сјети ме се, Господе, када дођеш у Царству своје” (Лук. 23, 42).

Овог разбојника не треба да ми просто заобиђемо, нити да се постидимо да га за нашег наставника примимо, још више због тога што се ни Господ није стидео да њега првог у рај уведе. Немојмо се дакле стидети да оног за учитеља узмемо који се пре васцелог човечанског рода достојан за небеско жилиште показао, но свњ опширно о њему испитајмо како да силу крста још боље упознамо, јер није њему Господ, као оно Петру, рекао: “Хајдете за мном и учинићу вас ловцима људи” (Мат. 4, 19), нити, као оно дванаесторици: “Заиста вам кажем да ћете ви који пођосте за мном, у новом животу, када сједне Син Човечији на пријесто славе своје, сјести и сами на дванаест пријестолс и судити над дванаест племена Израилевих” (Мат. 19, 28), штавише, баш њега ни једне речце удостојио није, пред њим никакво чудо показао није, и тај не виде ни једног мртвог кога је Христос васкрсао, а тако ни бесове кад је изгонио, он не виде ни послушно море, нити му што о Небеском Царству проповедано беше а исто тако и о паклу, па ипак

он први беше који га је пре на крсту исповедио, и то у онај мах кад га је други разбојник укоравао, јер беше још један разбојник с Христом распет, како би се оно пророчанство: “И би метнут међу злочинце” (Исаија. 12) испунило.

Намера је Јудеја, као што је очигледно, била да славу Христову пошто пото потру и помраче, па ништа нису ни пропустили чиме би и ово дело распињања што више наружили. Али истина је ипак свуда просијавала и баш услед препрека више расла. Укоравао га је дакле, други злочинац.

Видиш ли разлику између једног разбојника и другог разбојника. Оба на крсту, оба разбојници, оба злочинци, но не оба једног расположења. Зато је један од њих и Царство наследио а други је у пакао послан. А исто је тако и јуче било. Ученици и ученик: Јуда и једанаесторица. Но ови питаху: “Гдје хоћеш да ти уготовимо да једеш Пасху?” (Мат, 26, 16-17) а онај се на издају спремаше говорећи: “Шта ћете ми дати и ја ћу вам га издати?” (Мат. 26, 15) Ови се на услугу и освештење Божанствених тајни припремаху а онај издајство оствараше. А као што оно јуче беше, тако примећујемо и данас да је. Злочинац и злочинац. Но један се руга, а други слави и хулећем оном уста заклања говорећи: “Зар се ти

не бојиш Бога, када си и сâм осуђен тако? А ми смо праведно осуђени, јер примамо по својим дјелима као што смо заслужили” (Лук. 23, 40-41).

Видиш ли над разбојника, видиш ли дрскост на крсту? Постеш ли разумност при самом мучењу и побожност при самој казни? Ко се и томе већ задивити неће, да је он и при свести остао и није с ума сишао кад су га гвожђем прикивали? Али не само да је при свести остао, но и на болове своје таборављајући о другима се брине и пошто се учитељем на крсту учинио беше, претише и говораше: “Зар се ти не бојиш Бога?” Исто као да је рекао: немој ти на овај земаљски суд да гледаш, јер постоји и други невидљиви судија и суд неподмитљив. Не гледај дакле на то што је он овде осуђен, јер небески суд није такав. Овде на овом земаљском суду често бива да се и прави осуђују као да су криви а криви ослобађају и криви се пуштају и прави кажњавају, пошто судије тако произвољно, тако и непроизвољно много греше у томе, што илине познавајући правога дела сами се варају, или знајући, али новцем поткупљени, пресуде своје често продају. На небу пак ничега таквога нема јер је Бог само праведни судија и суд његов као светлост излази, која никакве таме нити незнања нема. Дакле, да не би

онај злочинац мислио да је Христос по правди на земљи осуђен и кашњен, учинио га је на небески суд пажљивим, опоменуо му о страшном суду као да би говорио: Тамо погледај, па нећеш осуђивати нити са поткупљеним на земљи судијама тајати, но само ћеш на онај суд похвалити који се на небу доконава.

Да ли уочи дакле мудрост разбојникову? Да ли схвати разумност и науку? Али зато је и тог часа он са крста на небо прешао.

Па још и са удовољством неким прети му, јер је рекао: “Зар се ти не бојиш Бога, када си и сâм осуђен тако?”

А шта значи то: “када си и сâм осуђен тако?”

Значи ово. Ми се у истој муци налазимо. Зар ниси и ти на крсту те му се тако ругаш? Та пре себе самога, него њега вређаш када тако говориш, као што и они који су сами у греху, а друге због тога осуђују, пре сами себе осуђују, јер ко се у невољи налази, а другоме се руга због сличне невоље, пре се самоме себи руга.

“Ми се у тој истој муци налазимо”.

Апостолски закон и јеванђелске речи му изриче, када каже: “јер и ми се у истој муци налазимо”, а које заповедају: “Не судите да вам се не суди” (Мат. 7,

1).

Шта чиниш ти разбојниче? У покушају да оправдаш Христа учинио си га саучесником разбојника.

Никако. Одговара он. Ја ћу такво подозрење исправити следећим речима. Јер да не би ти помислио, када каже да је са њим подједнако осуђен, да је и у греху раван њима, додао је исправку говорећи: “А ми смо праведно осуђени, јер примамо по својим дјелима као што смо заслужили” (Лк. 23, 41).

Видиш ли савршену исповест? Видиш ли како се и на самоме крсту ослободи својих греха по написаноме: “Опомени ме да се судимо, казуј, да се оправдаш” (Ис. 43, 26). Нико га није принудио, нико присилио, но сам је себе прекорео када је рекао: “А ми смо праведно осуђени, јер примамо по својим дјелима као што смо заслужили; а он никаква зла не учини”, а тек после је додао: “Сјети ме се, Господе, када дођеш у Царству своме” (Лк. 23, 41-42). Није дакле смео пре да каже: “Сјети ме се, Господе, када дођеш у Царству своме”, док кроз исповест није са себе збацио све бремене греховно.

Схваташ ли дакле, како је велико добро исповест? Исповедио је, и рај је отворио; исповедио и такву милост нашао да је дошавши

од разбојништва и Царство Небеско смео замолити.

Видиш ли колика нам је блага крст подарио?

О Царству говориш? Па шта је то овде што те на царство подсећа? Кажи ми. Овде се само гвоздени клинови и крст виде.

Но сам крст овај, говори он, је знамење Царства. И ја га баш зато царем називам, јер га видим распетог, јер цару приличи да за своје поданике умре. Он сам је рекао: “Ја сам пастир добри. Пастир добри живот свој полаже за овце.” (Јн. 10, 11)

Јеси ли схватио зашто је крст и знамење царства? Желиш ли и на други начин да то спознаш? Христос није допустио да крст остане на земљи, но га је са собом узео и на небо узнео.

Како то знамо?

Зато јер ће крст са њим и доћи при другом и славном његовом доласку. А да би разумео да је крст достојан сваког поштовања, славом га је својом назвао. Но да видимо како ће са крстом доћи. Треба доказ на видело да изнесемо. “Ако вам, дакле, кажу: Ево га у пустињи, не излазите. Ево га у собама, не вјерујте” (Мат. 24, 26), рекао је он сам. А ово је предсказао о другом и славном свом доласку због лажних христоса и лажних пророка, па и због антихриста, да због незнања нико

не би био обманут, јер ће пре Христа доћи антихрист. Да не би, дакле, ко тражећи пастира на вука наишао, зато ти је знамење доласка пастира описано. Пошто први долазак његов беше у тајности, да не би помислио да ће и други такав бити, објављујем ти овај знак.

Први долазак његов, као што је и прилично, беше у тајности јер је дошао да заблуђеног нађе; други пак неће бити такав. Но какав, кажи: “као што муња излази од истока и сине до запада, тако ће бити и долазак Сина Човјечјег” (Мат. 24, 27). Неочекивано свима ће се јавити и нико нећер бити у дилеми да ли је на овом или на неком другом месту Христос. Јер кад муња заблиста није потребно да питамо да ли је заблистала, тако и када Христос дође неће нам бити потребно да разлучујемо да ли је дошао, али схватићемо да ли је са знамењем крста дошао. Јер ја на моја обећања нисам заборавио. Послушај дакле следеће речи: “И одмах ће се по невољи тих дана ” тј. у то време. А у које? Кад Син Човечији дође “сунце помрачити, и мјесец своју свјетлост изгубити” (Мат. 24, 29). Таква ће онда силина светлости бити да ће се и пресветле звезде сакрити. Тада ће: “звјезде с неба пасти, и силе небеске покренути се. И тада ће се показати знак Сина Човјечијег на небу” (Мат. 24, 29-30).

Видиш ли како је посебно знамење крста. Сунце ће се помрачити и месец се неће видети, крст ће сијати и светлети, да познамо да је он и од сунца и од месеца светлији. И као што војници, када цар у неки град улази посебна знамења на леђа стављају и тиме најављују његов долазак; тако ће и када Господ са небеса буде силазио, предходити војске анђелске и арханђелске носећи знамење крста на својим раменима, те ће нам тиме објавити његов долазак.

Тада че се и “силе небеске покренути”.

За анђеле говори да ће их велики трепет и страх обузети.

А зашто ће то судилиште тако страшно бити, кажи ми?

Целокупном људском роду ће се судити тамо и пред страшног Судију ће сви стати.

Па зашто се анђели плаше и дрхте, када се неће њима судити?

Као што се, када хоће неки кнез да суди, не само кривци, но и чиновници, који ни у чему нису криви, строгости судијине боје и плаше; тако ће бити и онда када се нашем роду буде судило, да ће се, немајући никакве кривице у себи, анђели због великог страха према судији ужаснути.

А зашто ће се тада крст јавити и зашто ће Христос с њим доћи?

Да би они који су га распели

своју неблагодарност препознали, зато ће им показати знак који открива њихов безобразлук. А да ће га баш због тога показати, послушај шта каже пророк: “и тада ће проплакати сва племена на земљи” (Мат. 24, 30) када свог укоритеља виде и своју грешку спознају. А зашто се чудиш што ће он са крстом доћи, када ће им и саме ране показати. “Погледаће на мене којег прободоше” (Зах. 12, 10). И као што је поступио када је Тому хтео у неверју његовом исправити па му је ране гвожђем причињене и прободено ребро показао рекавши: “Пружи прст свој амо и види руке моје; и пружи руку своју и метни у ребра моја, и не буди невјеран него вјеран” (Јн. 20, 7), јер “дух нема тјела и костију” (Лк. 24, 39); тако ће и тада ране и крст показати, да би све уверио да је он онај исти кога су распели.

. . “ако си Син Божији, сиђи са крста, па ћемо вјеровати” (Мат. 27, 40 и 41). Али он није сишао с крста јер због тога Син Божији и дошао: да се за нас распе.

“Сиђи са крста па ћемо вјеровати” говораху. Али ово су само голе речи и оправдање неверја. Јер много је веће чудо из гроба каменом затвореном васкрснути, него са крста сиђи; много је веће чудо, четири дана мртвог Лазара и повојем умотаног

из гроба подићи, него са крста сићи. Па зато и викаху: “Ако си Син Божији, спаси се”; међутим он је и тада све чинио да и оне који су му се ругали спасе, говорећи: “Опрости им Оче, јер не знају шта чине”.

Па шта ако им је и опростио грех?

Он им је опростио, али само да су се и они хтели покајати. Јер да им није опростио, не би Павле апостол постао; да им сагрешења отпустио није, не би се ускоро по томе три хиљаде у веру обратили, а после пет хиљада и не једном по десет хиљада. А да су више пута по десет хиљада Јудеја у веру прелазили, сведочили су остали апостоли који Павлу казиваху: “Видиш ли брате, колико је хиљада Јудејаца који повјероваше” (Д.ап. 21, 20).

Подражавајмо дакле и ми у овоме Господу и молимо се за непријатеље наше.

Ја поново на стара опомињања прелазим. Пети је већ дан, како вам ја све о том истом говорим али не зато да бих вашу непослушност осуђивао (нека не буде то!), него што се послушности надам, па и од самих оних који се по жестини својој и по гневу таквој настави, да се и за непријатеље Богу молимо, противише, јер држим да ће се бар по броју толиких дана застидети и заваду и

малодушност одбацити.

Подражавај дакле Господу твоме, који се и онда кад су га распињали за саме те распињатеље Оцу своме молио.

А како могу, запитаће ко, Богу подражавати?

Ако хоћеш, можеш. Јер кад се ти њему уподобити не би могао, не би он говорио: “научите се од мене; јер сам ја кротак и смирен срцем” (Мат. 11, 29), нити би Павле могао рећи: “Угледајте се на мене, као и ја на Христа” (1. Кор. 11, 1). А ако нећеш већ и Господу да подражаваш, подражавај теби подобном слуги тј, апостолу Стевану, јер и он је Господу подражавао. И као што се Христос посред ониу, што га распињаху, пошто је на крсне муке и старање о себи настрану оставио, за саме распињатеље Оцу молио, тако је и слуга његов, међу онима који га туцјаху кад каменован са свију страна беше, чувствене болове презирао и говорио: “Господе, не урачунај им гријех овај” (Дел.ап. 7, 60).

Виде ли како је говорио Син? Видиш ли како се слуга моли? Онај говораше: “Оче! Опрости им (тај грех) јер не знају шта чине”, а овај: “Господе, не урачунај им гријех овај”. И да схватиш да се он само тако марљиво молио, знај да док камењем са свих страна засипан беше, није тек једноставно

стајао, но “клече на кољена и повика иза гласа: Господе! не урачунај им гријех овај”.

Хоћеш ли и другог другара да ти наведем, који је много више, него и Стеван пострадао. Ја овде Павла разумевам. Он је сам о себи овако говорио: “Од Јудејаца сам примио пет пута по четрдесет мање један ударац, Три пута сам био шибан, једном каменован, три бродолома претрпио, ноћ и дан провео на морској пучини” (2. Кор. 11, 24 и 25). Па добро шта је он радио? “Јер бих желео да ја сâм будем одлучен од Христа за браћу своју, сроднике моје по тијелу” (Рим. 9,3).

Хоћеш ли да и неког другог, и то не из Новог већ из Старог завета, поменемо? А још чуднији је овај пример зато што и онда беше људи кји су се до апостолског мудрољубља могли узвисити, јер у Старом Завету не беше заповеђено да љубимо непријатеље, но око за око да се ископа; зуб за зуб и да се за све истом мером враћа.

Ево шта говораше Мојсије на кога су Јевреји више пута камење бацали и којег понижаваху. “Опрости им гријех – говораше он – ако ли нећеш, избриши ме из књиге своје, коју си написао” (2. Мој. 32, 32).

Довољни би били и ови примери. Но да би се још боље уверили, потрудићу се да вам и

други пример не мање честитости представим. Давид, онај блажени и кротки, кад се син његов Авесалом наоружао и побуну против њега повео па је у свом нечовештву тражио и оца да убије, што Богу по вољи не беше (јер је то спречавао да би други узрок за такав пораз нашао), а Давид, кад виде анђела где голим мачем погибао доносаше и да сви људи гињаху, шта је изустио? “Ево, ја сам згријешо, ја сам зло учинио, нека са руке твоја обрати на мене и на дом оца мојега” (2. Сам. 24, 17). Видиш ли добродетељ ближњег?

Хоћеш ли још један пример да ти покажем, јер ми имамо и других који су такође били велики у свом мудрољубљу? Јевреји су чувеном пророку Самуилу досађивали, сна га лишили и тако га обешчастили да се сам Бог побудио да га овим речима утеша: “Не одбацише тебе, него мене одбацише” (1. Сам. 8, 7). А шта чини тај одбачени, презрени и изругани? “А мени – говори он – не дао Бог да згријешим Господу и престанем молити се за вас” (1. Сам. 12, 23). Сматрао је дакле за грех да се за непријатеље не моли. “Нека никад не буде – говораше – да ја тако згријешим да се не могу за вас молити!”

Христос је дакле говорио: “Оче, опрости им гријех јер не знају шта чине”, Стефан је

узвикивао: “Не прими им ово за гријех”; Павле исповедао: “Желео бих да ја сам будем одлучен од Христа за браћу своју која су ми род по тијелу”; Мојсије: “Опрости им гријех, ако ли нећеш, избриши ме из књиге своје коју си написао”; Давид пак: “Ево, ја сам згријешо, нека се рука твоја обрати на ме и на дом оца мојега”; и најзад Самуило: “Мени не дао Бог да згријешим Господу и престанем молити се за вас”.

Па какав ћемо опроштај наћи, одговори ми сада, ми који и поред тога што нас Господ својим слугама, како из Старог тако и из Новог Завета, на молитву за непријатеље позива, супротно томе поступамо па и против непријатеља се молимо.

Молим вас браћо, не чинимо то! Јер што је више примера, толико нас, ако им не будемо подражавали, већа мука очекује. Та, знајте да је много веће молити се за непријатеље, него за пријатеље, јер нам та молитва не користи колико она за непријатеље. Јер написано је: “Јер ако љубите оне који вас љубе, какву плату имате? Не чине ли тако и цариници?” (Мат. 5, 46). Зато кад се за пријатеље молимо, нисмо бољи од незнабожаца и цариника; а када и непријатеље наше заволимо, онда се по људским могућностима уподобљавамо Богу “јер Он својим сунцем обасјава и зло и добро”

(Мат. 5, 45).

Уподобимо се дакле Оцу
нашем, који је рекао: “Будите
подобни Оцу вашем који је на
небесима” да се и Небеског Царства
удостојимо по благодати и
човекољубљу Господа и Бога и
Спаса нашег Исуса Христа коме
слава и власт на веке векова, амин.